

Wandelen

Groeve Route Sint-Pietersberg

 7 km

Praktisch

- De wandeling kan in beide looprichtingen gevolgd worden. Wij adviseren om de route "met de klok mee" (rechtsom) te bewandelen. Dan daal je namelijk de imposante groevetrap af in plaats van deze te beklimmen. Je kunt starten op de parkeerplaats bij Fort Sint Pieter (waarmee deze routebeschrijving is uitgewerkt) of bij Chalet D'n Observant.
- De route voert, kloksgewijs vanuit de parkeerplaats bij Fort Sint Pieter, langs de oostflank van de berg naar het plateau op de berg. Van daaruit loop je richting het uitkijkplatform en de trap richting de ENCI-groeve. Je daalt via de imposante trap (deels stenen treden, deels roosters) af de ENCI-groeve in en maakt een reis door de tijd. In de groeve bewonder je verschillende geologische structuren die door industriële afgravingen aan het licht zijn gekomen. Bovendien krijg je een beeld van het natuurherstel dat hier plaats vindt. Daarna verlaat je de groeve aan D'n Observant kant en steek je de Sint-Pietersberg over richting het Popelmondedal. Dit dal grenst aan het Jekerdal en via de flank aan het Jekerdal wandel je terug richting Fort Sint Pieter; onderweg kom je langs de oude groeves van de Duivelsgrot en groeve Duchateau.
- Deze Groeve-route is gemarkeerd met gele (zes-hoekige) bewegwijzering in beide richtingen.
- De route is pittig omdat er een groot hoogteverschil overwonnen wordt (circa 130 meter) en er steile stukken in de route zitten. Goed schoeisel en een goede conditie zijn onontbeerlijk. Helaas is de route niet toegankelijk voor minder validen.
- In het deel van deze route wat door de ENCI-groeve gaat zijn honden niet toegestaan i.v.m. valgevaar voor de schapen en geiten die de groeve begrazen. In de groeve zijn vele hoogteverschillen die een extra risico vormen voor grazende dieren als ze opgejaagd worden. Aanlijnplicht is niet voldoende om ongelukken te voorkomen.
- De groeve is van 1 september tot 1 april van 9.00 tot 17.00 uur geopend; van 1 april tot 1 september van 8.00 tot 20.00 uur.

Bezoekersinformatie

Bereikbaarheid

Infopunt Sint-Pietersberg →

 Luikerweg 80, 6212 NH Maastricht (LB)

 Met de auto

Hier is ruime parkeergelegenheid (let op: betaald parkeren).

Praktisch

Infopunt Sint-Pietersberg → [\[/informatiepunt/start-en-informatiepunt-natuurmonumenten-fort-sint-pieter\]](/informatiepunt/start-en-informatiepunt-natuurmonumenten-fort-sint-pieter)

 Luikerweg 80 [<https://maps.google.com/?q=50.836,5.6844>], 6212 NH Maastricht

Maastricht, Châlet D'n Observant

📍 Lage Kanaaldijk 117 [<https://maps.google.com/?q=50.81742918341,5.6874203681946>], 6212
NA Maastricht
✉ chaletobservant@gmail.com [<mailto:chaletobservant@gmail.com>]

Châlet Bergrust

📍 Luikerweg 71 [<https://maps.google.com/?q=50.8363,5.68547>], 6212 NH Maastricht
T 043 - 325 54 21 [<tel:043-3255421>] ✉ info@bergrust.com [<mailto:info@bergrust.com>]

Brasserie Monte Nova

📍 Luikerweg 78 [<https://maps.google.com/?q=50.8375,5.68493>], 6212 NH Maastricht
T 043 - 321 1729 [<tel:043-3211729>] ✉ info@montenova.eu [<mailto:info@montenova.eu>]

Maastricht, Châlet D'n Observant

📍 Lage Kanaaldijk 117 [<https://maps.google.com/?q=50.81742918341,5.6874203681946>], 6212
NA Maastricht
✉ chaletobservant@gmail.com [<mailto:chaletobservant@gmail.com>]

Bistro Hoffmanni

📍 Lage Kanaaldijk 115 [<https://maps.google.com/?q=50.822095635627,5.6890511512756>], 6212
LN Maastricht
T 06 835 019 95 [<tel:0683501995>] ✉ info@bistrohoffmanni.nl [<mailto:info@bistrohoffmanni.nl>]

Extra informatie

Huisregels

Let op: in de ENCI-groeven zijn geen honden toegestaan. Deze route is daarom niet hond-vriendelijk.

De route

➤ Startpunt

① Grotten Noord

Je ziet hier de ingang van Grotten Noord, of beter gezegd van het Gangenstelsel Noord. Al in de 1e eeuw zaagde men mergelstenen uit de bergwand; met een gewone zaag zonder dat deze kapot ging. En toch kon men daar (fundamenten voor) huizen van bouwen. Vanaf de Middeleeuwen zijn de 'blokbrekers' de gangen in de Sint-Pietersberg gaan uitzagen. Een groot deel van de oudere huizen in de omgeving bestaat nog steeds uit mergelsteen. Het gangenstelsel in Grotten Noord en Zonneberg is te bezoeken met een gids via Maastricht Underground [[/natuurgebieden/sint-pietersberg/route/www.maastrichtunderground.nl](https://natuurgebieden/sint-pietersberg/route/www.maastrichtunderground.nl)].

② Uitzichtplatform

Het platform symboliseert de voortzetting van de vroegere Luikerweg, die door de mergelwinning is verdwenen. De Luikerweg dateert uit de pre-romeinse periode en was een Keltische handelsweg. Vanaf het platform zie je de meertjes in de groeve. Het diepste punt van de groeve – in het grote centrale meer – ligt op 5 m NAP. De Maas ligt hier op 45 m NAP. De diep azuren kleur van het grote meer ontstaat door weerkaatsing van de blauwe lucht en de diepte van de plas. Elders zie je kleinere ondiepere meertjes.

③ Tijdreis door de groeve van de Sint Pietersberg

Als je de trap richting de ENCI-groeve afdalt, kun je een geologische tijdreis maken door middel van filmpjes. Deze filmpjes zijn te zien met behulp van je smartphone en de app van natuurmonumenten: natuurroutes natuurmonumenten. Installeer deze app, download de route 'tijdreis door de groeve van de Sint-Pietersberg' en start de route. Dit is een beaconroute (op basis van bluetooth). De plekken van de filmpjes op deze route springen automatisch aan op verschillende verhaallocaties op de trap zodat je ze op de goede plek kunt bekijken. Je hoeft dus niets te doen behalve je geluid aanzetten en bluetooth van je smartphone.

④ Vuursteenlagen

In de wand langs het wandelpad kun je goed verschillende lagen vuursteen zien. Zoek de breuklijn waar de lijnen niet meer rechtdoor lopen. Dit duidt op een oude aardverschuiving. Hoe de vuursteen is ontstaan is nog steeds niet helemaal duidelijk. Waarschijnlijk viel de Krijtzee af en toe droog en ontstond er planten- en bomengroei. Ook groeven kreeftachtigen gangen door de bodem. Eeuwen later werd de mergel bedekt door stenen die door de oer-Maas aangevoerd werden uit de Ardennen. Het zure kiezel drong langzaam door de mergel heen en vulde de achtergelaten holtes. Zoek maar eens om je heen of je in vuursteenknollen deze wortel- of takkenstructuur kunt herkennen. Ook kun je proberen zelf fossielen te zoeken zoals haaientanden, belemnieten (inktvispijlen) en allerlei schelpen.

⑤ Zandhoek

Het bovenste stuk van het droogdal of del waar je nu staat heet de Zandhoek. Tijdens de laatste ijstijd schoven hier platen bevroren grond en ijs naar beneden en sleten zo het Popelmondedal uit. De lösslaag die eerst bovenop lag is naar het dal verschoven. In dit dal zijn achtereenvolgend de zandlaag, de kalklaag en onderin de löss- en sedimentlaag te vinden. Elk met hun specifieke flora. Bovenin is de aarde schraal. Je vindt hier vooral kruiden en weinig gras. In het kalkrijke stuk daaronder kun je (zeer) zeldzame planten zoals kalketrip vinden. En verder staan orchideeën, aardakker en wilde marjolein en steentijm. Al deze kruiden trekken veel soorten vlinders aan, zoals Spaanse Vlag, Koninginnepage en Gehakkelde Aurelia.

⑥ Duivelsgrot

Je staat voor de Duivelsgrot. Dit is een van de kleinere groeves van de Sint-Pietersberg. Over de oorsprong van de naam zijn veel verhalen in omloop. Maar je kunt je voorstellen dat hier wel eens 's nachts herders of zwervers waren die vuren maakten die beneden in het Belgisch dorp Kanne te zien waren. De mergelwinning in de Sint-Pietersberg wordt voor het eerst beschreven door de Romeinse schrijver Plinius jr. Hij verbaasde zich erover dat de plaatselijke Kelten stenen uit de rots zaagden met een gewone zaag zonder dat die zaag kapot ging en die toch sterk genoeg waren om mee te bouwen. Waarschijnlijk begon de mergelwinning hier ergens in het Jekerdal in dagbouw. De oudste grotten dateren uit de Middeleeuwen. Overigens zijn alle grotten in de Sint-Pietersberg door de blokkbrekers (mergelwinners) gemaakt. Er zijn geen natuurlijke grotten.

⑦ Duchateau Groeve

Je loopt nu langs groeve Duchateau. Vroeger was de eigenaar van de grond ook de eigenaar van wat er ondergronds aanwezig was. Iedereen die een stuk land op de Sint-Pietersberg had, mocht dus de mergel eronder af (laten) graven. Behalve stenen voor de bouw werd er ook mergelzand gewonnen voor de landbouw. Mergel zuigt het (soms overvloedige) regenwater op en geeft het langzaam weer af. Die eigenschap van water opnemen en weer 'uitzweeten' maakt mergel overigens tot een inferieure bouwsteen. Door dit proces verliest een mergelsteen die aan de lucht blootstaat zijn structuur en daarmee zijn sterkte. Zo'n steen gaat ongeveer 200 jaar mee, dan moet je hem vervangen.

8 Jekerdal

Nu ben je boven op de westhelling van de Sint-Pietersberg. Ook hier weer bovenop kiezel en zand met veel kruiden en weinig gras en lager op de helling de vruchtbare grond met grassen en hele andere bloemen. In het dal zie je een lint van bomen langs de meanderende Jeker. Aan de overkant de wijngaarden van de Apostelhoeve en de Nekummerhoeve. De Apostelhoeve is de oudste commerciële wijngaard van Nederland (1970). Maar in vroegere eeuwen vanaf de Romeinse tijd tot de 17e eeuw hebben hier al wijngaarden gestaan.

9 Fort Sint Pieter

Bij het fort Sint Pieter beëindig je deze wandeling. Het fort werd gebouwd in 1702 ter verdediging van de stad tegen de Fransen. In het fort en in de grotten zijn dagelijks rondleidingen door Maastricht Underground [[/natuurgebieden/sint-pietersberg/route/www.maastrichtunderground.nl](#)].

